

CURS 2024-25

PROJECTE INTERDISCIPLINAR: SALUT I CONVIVÈNCIA

IES VICENT CASTELL I DOMÉNECH

ÍNDEX

1. Introducció i estudi de la situació actual i problemàtica que es pretén abordar.
Experiència complementària.
2. Objectius
3. Breu descripció de la innovació implementada. Originalitat i creativitat de l'acció.
4. Possibilitat de seguiment de l'experiència. Consistència i coherència del projecte.
5. Resultats obtinguts en l'aplicació en la dinàmica del centre. Grau d'aplicació i transformació del centre. Adquisició de competències per part de l'alumnat.
6. Participació i cooperació de la comunitat educativa en el projecte: alumnat, docents, personal de suport, famílies.
7. Cooperació amb altres centres o organitzacions.
8. Altres dades que contribuïsquen a valorar la innovació.

1. Introducció i estudi de la situació actual i problemàtica que es pretén abordar. Experiència complementària.

El nostre centre és l'IES Vicent Castell i Domènech de Castelló de la Plana, en un barri situat al sud de la ciutat. A nivell socioeconòmic, les seues famílies de l'alumnat tenen un nivell socioeconòmic mitjà-baix. El centre compta amb 962 alumnes entre l'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius.

En quant a la situació actual, coneixem que la salut és un tema holístic i complexa en l'alumnat, ja que contempla àmbit físic, social i mental i volem abordar totes aquestes des de l'educació pública. Però, cal conèixer els punts claus sobre els que cal actuar.

A nivell físic, segons l'informe de l'OMS, el 81% dels adolescents no compleixen els nivells d'activitat física recomanables. Coincideixen amb aquests resultats l'estudi PASOS de la Fundació Gasol, el 70.6% dels adolescents no arriben al mínim recomanat d'activitat física. Aquest estudi es va realitzar en el nostre centre l'any 2023.

A nivell pragmàtic i durant el dia a dia en l'àmbit educatiu, els docents ens adonem que allò mencionat en la bibliografia es veu en la pràctica, ja que el nivell de competència motriu és pitjor que anys enrere, cosa que es mostra de manera objectiu en els tests físics passats pel departament.

En quant a la salut mental, segons UNICEF Espanya, el 41% dels adolescents han tingut o creuen que han tingut un problema de salut mental en els últims dotze mesos. Un dels punts relacionats en aquest greu problema és l'insomni que sofreixen molts estudiants. En el nostre centre, segons l'estudi PASOS, en el nostre centre només el 14.3% de l'alumnat compleix les hores de son recomanades per l'OMS.

Per altra banda, els problemes de convivència en els centres educatius són un problema evident i les relacions interpersonals entre els adolescents tendeixen a ser cada vegada més violentes i poc empàtiques. Així, és la nostra responsabilitat transmetre valors axiològics com la solidaritat, cooperació, comprensió...

Tal com s'ha mencionat, la salut és un tema global i, com a tal, els aspectes mencionats es troben relacionats. Per exemple, l'informe d'UNICEF Espanya marca

com a factors més importants per la salut mental l'exercici físic (62.3%) i les relacions amb els demés (34.5%).

2. Objectius

Davant aquesta situació, el centre va decidir realitzar un abordatge d'aquests problemes en forma de projectes educatius interdisciplinars en diferents nivells de l'ESO. Aquestes matèries van començar a ser obligatòries per l'alumnat però, amb un canvi de legislació al setembre del 2023, van passar a ser optatives per l'alumnat de 2n, 3r i 4t d'ESO. Així, porten implementant-se el curs 2023-24 i el 2024-25. A nivell general, els objectius són:

- Realitzar matèries que engloben diferents docents que motiven a l'alumnat i pose el focus en problemes significatius per a la societat.
- Reforçar i millorar aspectes claus de la salut de l'alumnat, així com donar-los ferramentes per a que ho pugué transmetre en la seua vida privada.
- Implicar a les famílies sobre la importància dels diferents aspectes de la salut dels seus fills i filles.

A nivell específic, en 2n d'ESO es realitza el projecte titulat "Esport i tradició valenciana", impartit pel departament de Valencià i Educació Física. Els objectius específics són:

- Incrementar l'activitat física en una hora en l'alumnat i el coneix
- Incrementar l'activitat física de l'alumnat i el coneixement cultural de l'alumnat a través de jocs tradicionals del nostre territori.
- Conèixer i valorar la nostra ciutat i realitzar activitats d'aprenentatge servei per a la millora social del barri.
- Motivar a l'alumnat a desplaçar-se a peu per la ciutat i a utilitzar el medi natural com la muntanya o el mar per realitzar activitat física amb visió ecològica.

A nivell específic, en 3r d'ESO es realitza el projecte titulat 'Convivència, intel·ligència emocional i mindfulness', impartit pel departament de Valencià, Economia, Música i Tecnologia. Els objectius específics són:

- Treballar i donar ferramentes per a que ho facen de manera autònoma respecte a la intel·ligència emocional.
- Transmetre valors essencials per formar part d'una societat empàtica, solidària i que sigue capaç de resoldre problemes de forma pacífica
- Formar persones mediadores que puguen abordar conflictes en el centre i en la seua vida personal.
- Practicar mindfulness amb l'alumnat per millorar la concentració, relaxació i la autoconsciència.

A nivell específic, en 4t d'ESO es realitza el projecte titulat 'Visibilització de la salut mental i la perspectiva de gènere', impartit pel departament de Valencià i Dibuix. Els objectius específics són:

- Visibilitzar i tractar la salut mental amb els participants
- Elaborar materials de forma autònoma que ajuden a treballar les emocions
- Reflexionar sobre el poder de les xarxes socials i els mitjans de comunicació en les nostres vides i la seua influència.

3. Breu descripció de la innovació implementada. Originalitat i creativitat de l'acció.

La innovació implementada, de manera global, és tractar de millorar la salut de l'alumnat a través d'assignatures a través d'assignatures no normatives o ordinàries i que compte amb docents de diferents departaments, cosa que enriqueix el projecte i, per tant, la pràctica educativa.

A continuació es detallaran quines són les activitats i productes innovadors que s'han implementat per cada nivell.

En 2n d'ESO es realitza:

- Jornada de jocs tradicionals per persones majors. L'alumnat organitza diferents jocs tradicionals per a les persones majors de la Residència de Gran Via.
- Millora del barri. L'alumnat fa un diagnòstic del barri i realitza una carta amb millores referida a l'ajuntament.

- Ruta cultural del barri. Es fa una ruta d'interès cultural pel barri a través de QR amb informació dels punts. Es reforça la mobilitat sostenible.
- Descobrim Castelló. L'alumnat té un diari amb informació històrica i cultural dels monuments i llocs més importants de Castelló.

En 3r d'ESO es realitza:

- Equip d'alumnes mediadors. Es realitza una formació i, sempre que existeixi predisposició per part de l'alumnat, es fa un equip d'alumnes mediadors que podrà ajudar, sempre amb la supervisió dels docents, a resoldre conflictes.
- Taller de mindfulness. Realitzar activitats de mindfulness i fer d'instructor a la seua pròpia família.
- Reforç del projecte alumne ajudant. Alguns alumnes fan de tutors d'alumnes de 1r d'ESO que ho puguem necessitar.

En 4t d'ESO es realitza:

- Xerrades sobre salut mental entre iguals. L'alumnat fa xerrades a alumnat de 1r d'ESO sobre la visibilització de la salut mental.
- Bústia de convivència. Es fa una bústia de manera física per donar a cada tutoria per a que l'alumnat tingue la possibilitat de posar de manera anònima problemes que puguem veure al centre.
- Revista digital. Revista individual que recopila fake news i notícies moralment reprotxables dels diversos
- Material d'anàlisi de les xarxes socials. Es realitzen pòsters, cartells publicitaris, articles per posar analitzar el llenguatge de vegades masclista o racista de les xarxes socials.

4. Possibilitat de seguiment de l'experiència. Consistència i coherència del projecte.

Aquest projecte té seguiment en el centre, ja que compta amb hores de coordinació i, per tant, el suport de l'equip directiu. Resulta clau que diferents departaments estiguen

implicats així com la voluntat dels docents a seguir els pròxims anys en l'acció feta. Per tant, l'experiència té una consistència gran.

Per altra banda, aquesta acció es va iniciar segons les necessitats que el claustre va veure a l'alumnat, així com les dades objectives que s'han mencionat en el primer punt d'aquesta memòria. Per tant, creiem que té una coherència i una connexió estreta en la realitat del centre. Per tal de seguir mantenint aquesta coherència, cada setmana es compta amb una hora de coordinació entre els docents per enfocar el producte o les activitats a fer d'una o altra manera per atendre perfectament les necessitats i interessos de l'alumnat.

Cal mencionar, en aquest apartat i també relacionat amb la innovació i creativitat, que el nostre projecte forma part de i-Mou-te, una iniciativa de la Generalitat Valenciana que tracta de que els centres compartisquen experiències que puga tenir transferència en un altre centre.

5. Resultats obtinguts en l'aplicació en la dinàmica del centre. Grau d'aplicació i transformació del centre. Adquisició de competències per part de l'alumnat.

Per l'explicació dels resultats obtinguts a posteriori de l'aplicació d'aquesta dinàmica interdisciplinària en el centre, es farà des de dos punts de vista.

El primer punt de vista és detallar els resultats objectius i les competències adquirides en quant a qualificacions de les pròpies matèries.

El curs passat, 2023-24, van haver en l'avaluació final un 80.77%, 96.3% i 91.43% d'aprovat en 2n, 3r i 4t d'ESO, respectivament. Els resultats del primer trimestre del present curs 24-25 han sigut 96.67%, 92.87% i 87.5% d'aprovat en 2n, 3r i 4t d'ESO respectivament. D'aquesta manera, veiem que hi ha una gran adquisició de les competències per part de l'alumnat.

El segon punt de vista és comentar els resultats en aspectes indirectes del centre, és a dir, com afecta l'aplicació de la dinàmica en la realitat del centre i alumnat.

Un dels punts claus és la pròpia convivència, ja que és tractat de manera directa en tercer d'ESO, però també de manera indirecta en 2n d'ESO i 4t d'ESO, quan es treballa l'aprenentatge servei o es tenen relació amb persones de salut mental de la residència de Gran via.

Així, a final del curs 2023-24, es va millorar la convivència de manera objectiva en tots els cursos excepte 2n d'ESO en número d'informes d'incidències. En el present curs, que ja fa dos anys de la implementació del projecte, les derivacions a convivència han disminuït de 105 a 64, els informes d'incidència de 168 a 111, i els expedients de 12 a 3.

Un altre punt a comentar és la mediació, ja que en la dinàmica de 3r d'ESO es tracta de formar mediadors i mediadores. Un total de 8 alumnes es van convertir en mediadores després del curs 2023-24. A més, el curs 2023-24 es van realitzar més mediacions que mai, passant de 20 a 43 respecte el curs anterior.

També consideràvem essencial saber l'opinió de les famílies. Així, es va comentar a algunes famílies i el grau de satisfacció fou elevat a final del curs 2023-24. Durant el present curs, sempre que s'ha informat de les activitats a fer que exigeixen autorització de les famílies, la resposta d'aquestes ha sigut molt col·laboradora i satisfactòria.

A més, dos projectes de centre que es beneficien d'aquesta experiència són l'educació entre iguals, entre alumnat de 3r i 1r d'ESO i les xerrades en l'hora de tutoria que fa l'alumnat de 4t a 1r d'ESO.

6. Participació i cooperació de la comunitat educativa en el projecte: alumnat, docents, personal de suport, famílies.

El número d'alumnes que estan cursant l'assignatura són 23 en segon d'ESO, 46 en tercer d'ESO i 62 en 4t d'ESO.

En quant als docents implicats, es descriuran de manera nominal:

- Xavi del Senyor, funcionari interí del departament de València

- Marc Segura, funcionari de carrera del departament d'Educació Física i cap d'estudis de l'ESO i Batxillerat.
- Aida de la Rubia, funcionària de carrera del departament de Valencià.
- Susana Falomir, funcionària de carrera del departament de Tecnologia i vicedirectora del centre.
- Josep Rius, funcionari de carrera del departament de Música i instructor de Mindfulness.
- Mila Martínez, funcionària de carrera del departament d'Economia.
- Cristina Ruiz, funcionària de carrera del departament de Dibuix.

A més, el departament d'orientació dona suport en les sessions d'informació i visibilització de la salut mental de 4t d'ESO, que els servirà per agafar consells teòrics i pràctics per a que l'alumnat pugue fer les xerrades als seus companys i companyes de 1r d'ESO.

En quant a les famílies, s'intenta implicar al màxim a aquest agent. Alguns exemples són la ruta del QR del barri, que es diu a les famílies que el poden recórrer. També la instrucció de tècniques de mindfulness de cada alumne de 3r d'ESO a les seues respectives cases.

També respecte a context, especialment en 2n d'ESO, es realitzen accions directes sobre el barri per tal de millorar-lo.

7. Cooperació amb altres centres o organitzacions.

A continuació es descriuen algunes entitats que col·laboren amb el projecte:

- Residència de Gran Via. Aquesta residència, que té usuaris amb problemes de salut mental, es col·labora principalment en l'alumnat 2n d'ESO qui organitza, per exemple, la Jornada de Jocs Tradicionals.
- Personal de l'ajuntament. En les visites culturals per Castelló es compta amb professionals de l'ajuntament per ajudar a les visites en els principals punts d'interès de la ciutat.
- Policia local. Xerrades sobre l'abús i el perill del mòbil en els adolescents.

- Patronat d'esports. Cessió d'instal·lacions.
- IES Francesc Ribalta. Pràctiques del CFGS d'Integració social i Promoció d'igualtat de gènere. Durant les qual es preparen xerrades, tallers, activitats... que es fiquen en pràctica en els PIN de 3r i 4t d'ESO, Equip de mediació, Alumnat ajudant, així com a les tutories d'ESO.

8. Altres dades que contribuïsquen a valorar la innovació.

Un dels punts que considerem claus en el nostre projecte és l'enfocament total a la millora de l'alumnat del centre, ja que ha nascut de les necessitats que té el propi centre i, en general de les problemàtiques de la societat com són la falta d'activitat física i arrelament cultural, millora de les relacions socials i transmissió de valors socials i morals i tractar la problemàtica de la salut mental. És per això que els resultats són bons.

Ara bé, tenim noves activitats per incloure al projecte. Es descriuen algunes:

- Incloure visites al port i muntanya de manera presencial per donar un enfocament més cap a la sostenibilitat en la dinàmica de 2n d'ESO
- Establir relacions amb més entitats, com APNAC, relacionat amb persones amb autisme.
- Seguir en la formació docent per millorar la pràctica docent de la dinàmica a través del CEFIRE.

Anteriorment s'ha mencionat que vam ser centre amfitrió del projecte iMou-te, que consisteix en la formació inter centres, i vam rebre la visita d'altres centres de la Comunitat Valenciana per a la dinàmica de convivència de 3r d'ESO.

També mencionar que Josep Rius, docent que imparteix el projecte està fent un curs de formació de centre per la resta del claustre respecte amb activitats teòriques i pràctiques de Minfulness.

Per altra informació, algunes imatges s'han publicat a la web, <https://portal.edu.gva.es/iesvicentcastell/va/principal-centre/>, i també a l'Instagram del centre

També de manera específica es va realitzar un vídeo de la dinàmica de 2n d'ESO del curs 2023-24: [REDACTED]

A continuació es presenten algunes imatges del projecte de centre:

